

Ako druhý rečník prehovoril minister hospodárstva Pavel Teplanský⁴. (...) ⁵

V obchodnom podnikaní budeme sa držať hesla: „Slovensko Slovákom“. Vláda buduje na kresťanských zásadách a uskutočňuje len program, v ktorom vidíme blaho a spásu nášho národa. Keď niekto je 10 lyžicami, 9 mu vezmú. Židia musia si uvedomiť, že žijú z mozoľov slovenského ľudu a beda tomu, ktorý sa proti tomuto ľudu stavia. Nebudeme trpieť ani to, aby dnes rôzne živly podporovali marxisticko-ateistické tézy.

Slovák, 25. 10. 1938, s. 5.

Dokument 34

Nariadenie autonómnej vlády z 29. 10. 1938 o zavedení všeobecného nedeľného odpočinku na Slovensku⁶.

13.

Nariadenie Slovenskej vlády o zavedení všeobecného nedeľného odpočinku na Slovensku.

Podľa zákonného č. XIII. z roku 1891 všetka živnostenská práca v nedeľu musí odpočívať. Odpočinok živnostenskej práce začína sa najneskoršie v nedeľu ráno o 6. hodine a trvá 24 hodiny od počiatku jeho počínajúc, ale aspoň do 6. hodiny ráno dňa nasledujúceho po dni odpočinku.

Podľa § 3 zák. článku XIII. z roku 1891 bol minister obchodu zmocnený, aby nariadením stanovil výnimky z predpisu všeobecného nedeľného odpočinku. Výnimky tieto boli stanovené nariadením ministra obchodu zo dňa 13. júna 1903 č. 28.559/1903.

Nakoľko tieto výnimočné predpisy dnešným pomerom na Slovensku viac nevyhovujú a s hľadiska nábožensko-mravného ako aj hospodársko-sociálneho vyžadujú novej úpravy, nariaďuje vláda krajiny Slovenskej toto:

§ 1.

⁴ Pavol Teplanský (1886-1969), bývalý člen agrárnej strany. V čase prejavu minister min. poľnohospodárstva, obchodu, verejných a financií. Po vzniku slovenského štátu odišiel z politiky.

⁵ Teplanský v Trnave v decembri 1938 povedal: „...A ešte slovo o židoch. Preto, lebo stojíme na kresťanských zásadách a sme ľudia veriaci, chceme i túto otázku riešiť spravodlivo, tak ako hovoria naši Záhoráci. Každému čo mu patrí! Židom dáme toľko práv, koľko im podľa ich počtu a podľa ich pôsobenia v slovenskom národe patrí!“ Slovenská politika, 10. 12. 1938, s. 2.

⁶ Toto nariadenie postihlo najmä ortodoxných Židov, pretože v sobotu mali zavreté svoje obchody z dôvodu svojho sviatku. Na základe tohto nariadenia museli mať zavretý obchod aj v nedeľu – teda vlastne 2 dni v týždni.

Nariadenie ministra obchodu zo dňa 13. júna 1903, č. 28.559/1903, ustanovujúce výnimky zpod predpisu všeobecného nedeľného odpočinku živnostenskej práce sa zrušuje.

§ 2.

Z platnosti odo dňa vyhlásenia tohoto vládneho nariadenia výnimky zpod predpisu všeobecného nedeľného odpočinku povoľovať bude Krajský úrad v Bratislave na osobitnú žiadosť.

§ 3.

Výnimky tieto môžu byť povolené z dôvodu nepretržitosti nutného provozu, z dôvodu potrieb konzumujúceho obecnstva, z dôvodu potrieb verejnej dopravy, z dôvodu potreby vojenskej alebo z inej závažnej verejnej potreby.

§ 4.

Predpisy vládneho nariadenia zo dňa 26. marca 1931, č. 62. Sb. z. a n. o výnimkách z nedeľného odpočinku živnostenskej práce v Bratislave ostávajú nedotčené.

Dr. Jozef Tiso v. r. Dr. Ďurčanský v. r. Teplanský v. r.
Černák⁷ v. r. Lichner v. r.

Úradné noviny, XX., č. 48, Bratislava, dňa 29. októbra 1938, s. 1.

Dokument 35

Návrh Prezídia ministerstva hospodárstva z 9. 11. 1938 ako riešiť židovskú otázku. Návrh je reakciou na nariadenie J. Tisu o deportáciách zo 4. 11. 1938 a následné dokumenty, ktoré sa týkali tohto problému.

Prezídium ministerstva hospodárstva Slovenskej krajiny.

Ministerstvo hospodárstva odporúča, aby Slovenská vláda v riešení židovskej otázky postupovala týmto spôsobom:

1/ Proti tým židom, proti ktorým je dôvodné podozrenie že sa prehršili proti Slovenskej krajine, alebo Slovenskému národu nech sa pokračuje podľa platných zákonných prepisov s tým, že toto pokračovanie majú príslušné bezpečnostné úrady a sudy previesť s najväčším urýchlením.

2/ Pri vypovedaní židov cudzej štátnej príslušnosti sú okresné úrady zmocnené, povoliť lehotu vysťahovania sa zo Slovenska až do 3 mesiacov, jestliže zistia, že dotyčný je bezúhonného chovania sa a že jeho zotrvanie na území Slovenska je žiaduce z dôvodov hospodárskych, alebo ide o osobu

⁷ Matuš Černák (1903-1955), radikál v radoch HSĽS, v čase prijatia dokumentu minister školstva a národnej osvety.